

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์ Nakhabut Paritat Journal

ISSN 3027-7779 (Online)

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567 Vol. 16 No. 1 January - April 2024

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ 4 ต.ท่าจี่ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280
Research and development institute Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 1 Moo 4, Tha Ngio, Mueang, Nakhon Si Thammarat 80280

Received: September 25, 2023

Revised: April 27, 2024

Accepted: April 29, 2024

แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะหนังตะลุงเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนัง

The Application of Shadow Puppet Engraving Art in Wall Decorating Product Design

ชัชวาลย์ รัตนพันธุ์

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ดวงรัก รัตนพันธุ์*

เมธิรา ไกรนที

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชญญาภัค ไชยพรรณ

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: tuangrak_vej@nstru.ac.th

Chatchawal Rattanapan

Faculty of Industrial Technology Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Tuangrak Rattanapan*

Maytira Krinatee

Faculty of Humanities and Social Sciences Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Chanyaphak Chaiyaphan

Faculty of Industrial Technology Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หนังตะลุง เพื่อยกระดับผู้ประกอบการหนังตะลุงจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเทคนิคการแกะหนังตะลุง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่สะท้อนอัตลักษณ์ของศิลปะการแกะหนังตะลุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะหนังตะลุง 2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แกะหนังตะลุงรักษ์คอน และ 3) พิพิธภัณฑ์บ้านหนังตะลุงสุชาติทรัพย์สิน สรุปได้ 3 หัวข้อ คือ 1) ศึกษาเทคนิคการแกะหนังตะลุง คือ ลวดลายที่เกิดขึ้นบนหนังตะลุงมาจากการขุดและการตอกจากอุปกรณ์มีดขุด ตัดตุ้ หรือมุก 2) ประยุกต์ลวดลายจากเทคนิคการแกะหนังตะลุง คือ ใช้แนวคิดคำสอนคติธรรมของพระพุทธเจ้าเรื่องบัวสี่เหล่า ซึ่งเป็นเรื่องราวที่นายหนังนำมาใช้ประกอบการแสดงหนังตะลุง การอุปมาเปรียบบุคคลเหมือนดอกบัว 4 จำพวก 3) วัสดุที่สามารถนำมาใช้กับเทคนิคการแกะหนังตะลุง คือ โลหะทองแดง เป็นวัสดุสำเร็จรูปในระบบอุตสาหกรรม แทนสีสามกษัตริย์เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนัง “บัวสี่เหล่า” จำนวน 1 ชุด ผลประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค พบว่า เทคนิคการตอกหนังตะลุงบนแผ่นทองแดงสะท้อนถึงเอกลักษณ์ศิลปะการแกะหนังตะลุง ได้อย่างชัดเจน วัสดุโลหะทองแดง มีความเหมาะสมกับการใช้เทคนิคการตอกหนังตะลุงลงบนหนังวัวได้ใกล้เคียงที่สุด มีคุณสมบัติทนต่อแรงกระแทกทุกรูปแบบ และมีความหลากหลายในการขึ้นรูป เมื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ก็สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้

คำสำคัญ: การประยุกต์; ศิลปะการแกะหนังตะลุง; การออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนัง

Abstract

This study is a part of the research titled Shadow Puppet Product Design and Development for the Improvement of Shadow Puppet Entrepreneurs in Nakhon Si Thammarat Province. The objectives of the study are to 1) investigate the shadow puppet carving art in Nakhon Si Thammarat, and 2) to design wall decorating products that represent the identity of shadow puppet carving art. Data was collected through observations and interviews from three groups of shadow puppet entrepreneurs: 1) Shadow Puppet Carving Community Enterprise, 2) Rak Khon Shadow Puppet Carving Community Enterprise, and 3) Suchart Sapsin Shadow Puppet Museum. The study's findings show that: 1) the technique on the shadow puppet is engraved and hammered by an engraving knife and an instrument called Toodtoo or Mook; 2) most of the patterns are engraved based on the ideas, doctrines, or stories that the shadow puppet masters used in their shows; the researchers created the shadow puppets based on the Buddhism concept of Four Kinds of Lotuses, which is a metaphor for four types of people; and 3) copper is an easy-to-find material that can be utilized as a substitute for tri-color gold to reflect Thai identity in the shadow puppet engraving process. The researchers were successful in creating a pattern of shadow puppet wall decorating products based on the Four Kinds of Lotuses. According to the results of the consumer evaluation, the shadow puppet engraving technique precisely expressed the identity of the shadow puppet engraving art. Copper is the best material for engraving technique since it is practically identical to cow leather in terms of impact resistance and product formation; also, copper contributes to the value addition of shadow puppet wall decorating products

Keywords: application; shadow puppet engraving art; wall decorating product design

บทนำ

การแกะหนังตะลุง เป็นศิลปะการแกะหนังเพื่อใช้สำหรับการแสดงมหรสพพื้นบ้าน รูปที่แกะส่วนใหญ่ คือ ตัวที่ใช้ในการแสดงในการละเล่นหนังตะลุง เช่น ตัวฤาษี ตัวพระ ตัวนาง ตัวตลก เป็นต้น ต่อมาเมื่อการแสดงหนังตะลุงลดน้อยลง ช่างแกะหนังได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ เพื่อให้เหมาะกับการนำเป็นของขวัญของฝากที่ใช้สำหรับใส่กรอบรูปแขวนผนัง ดังนั้น รูปแบบหนังที่ใช้จึงเปลี่ยนไป ส่วนใหญ่นิยมใช้รูปในวรรณคดี เช่น พระราม นางสีดา หนุมาน นางฟ้า เทวดา ครุฑ ภาพทิวทัศน์ บุคคลสำคัญ เป็นต้น (Promthep, Sisuentaeng, & Suppanno, 2017) ปัจจุบันศิลปะการแกะหนังตะลุงกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมของภาคใต้ ทำรายได้ให้ประเทศเป็นอย่างมาก ในขณะที่การแสดงหนังตะลุงซบเซาลงไป แต่การผลิตหนังตะลุงยังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งชาวไทยและต่างชาติ ที่เห็นคุณค่าของตัวหนังตะลุง นักออกแบบผลิตภัณฑ์ในประเทศไทย ได้นำเทคนิคศิลปะการแกะหนังตะลุงมาออกแบบ และประยุกต์กับวัสดุชนิดอื่น ๆ เพื่อเพิ่มช่องทางการใช้ประโยชน์จากหนังตะลุงให้มากขึ้น เช่น ของใช้ ของตกแต่ง บ้านเรือน เครื่องประดับ ส่งผลให้ช่างแกะหนังมีจำนวนมากขึ้น สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ (Rattanapan, Sarasit & Amornrat, 2010)

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแหล่งหนึ่งที่มีการผลิตศิลปหัตถกรรมหลายงานประเภทสืบเนื่องต่อมาช้านาน งานช่างที่มีชื่อเสียง และเป็นงานหัตถกรรมประณีตศิลป์มีอยู่มากมาย และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในภูมิศาสตร์ทางภาคใต้ (Rattanapan, 2022) งานศิลปหัตถกรรมแกะหนังตะลุง ถือเป็นหนึ่งในผลงานอันเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ ปัจจุบันมีการผลิตหัตถกรรมแกะหนังตะลุงในหลากหลายพื้นที่ของภาคใต้ ด้วยระบบหัตถอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ปัญหาที่สำคัญ คือ รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก จนทำให้ผู้ผลิตที่สร้างสรรค์ผลงานมาแต่เดิมในเชิงศิลปะ และการอนุรักษ์สืบสาน รายได้เริ่มสูญหาย อาจส่งผลให้ในอนาคตไร้ผู้สืบทอดการสร้างสรรค์ศิลปหัตถกรรมแกะหนังตะลุง ส่วนทางด้านคุณค่าที่เกิดขึ้นอันสื่อถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นนั้น ต้องมีการพัฒนา และสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ความแตกต่างและโดดเด่นเฉพาะตัว จึงทำให้ศิลปหัตถกรรมแกะหนังตะลุงยังคงอยู่กับท้องถิ่น และสังคมไทย การได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า และเพิ่มรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว อีกทั้งยังสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัย (Nilloor, 2006) ทำการออกแบบลวดลายหนังตะลุงบนผลิตภัณฑ์ฉากกั้นห้อง เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่น สำหรับกลุ่มแกะสลักไม้เทพทาโรกลุ่มเยาวชนชนต่อนานยาเสพติด ตำบลเขากอบ จังหวัดตรัง พบว่า การนำวัสดุพื้นถิ่นอย่างไม้เทพทาโรไม้เนื้อหอมที่พบมากในท้องถิ่น และใบยางพารา มาเป็นวัสดุหลักในการสร้างเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ โดยนำลวดลายหนังตะลุงมาไว้บนผลิตภัณฑ์ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ โดยกระบวนการทำต้นแบบเสมือนจริงจะเขียนไม้โดยใช้อุปกรณ์ “หัวแร้ง” ซึ่งเกิดจากเทคนิคใหม่ในการเขียนลวดลายบนผลิตภัณฑ์ไม้เทพทาโร ทำให้ลวดลายสีดาที่เกิดขึ้น มาจากการเผาไหม้ของหัวแร้ง และการออกแบบลวดลายหนังตะลุงบนผลิตภัณฑ์สะท้อนอัตลักษณ์ลวดลายของหนังตะลุง โดยประยุกต์กับความงดงามของลวดลายไทย สอดคล้องกับ (Suksikran, 2014) ทำการสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ “โคมไฟหนังตะลุง” มีแรงบันดาลใจมาจากฝีมือและภูมิปัญญาของมนุษย์ด้านศิลปหัตถกรรมที่ต้องการให้งานหัตถกรรมไทยยังคงอยู่สืบต่อไป วัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์หัตถกรรมแกะรูปหนังตะลุงเป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟ และนำเอาลวดลายจากรูปหนังตะลุง มาประยุกต์โดยใช้แผ่นหนังทับซ้อนตอกกลายเป็นโคมไฟสามมิติ ถือเป็นงานออกแบบสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่บ่งบอกถึง เอกลักษณ์หัตถกรรมทางภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้น การศึกษาเทคนิคการแกะหนังตะลุง เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทตกแต่งผนังในครั้งนี้ โดยภาพรวมแล้วพบเทคนิคและวิธีการสร้างลวดลายหนังตะลุงอยู่ 2 เทคนิค คือ การขุด และการตอก มีความแตกต่างทางด้านรายละเอียดพอสมควร ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาเทคนิคการแกะหนังตะลุง อันเป็นรูปแบบลวดลายเฉพาะ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ลวดลาย เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทตกแต่ง

ให้มีความร่วมสมัย ผ่านกระบวนการออกแบบที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ และเทคนิควิธีการจากศาสตร์ทางศิลปะและการออกแบบ โดยมีครูช่างผู้เชี่ยวชาญด้านหัตถกรรมในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นผู้ให้ความรู้เสนอแนะในการต่อยอด เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทตกแต่งผนังอันก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการแกะหนังตะลุงจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่สะท้อนอัตลักษณ์ของศิลปะการแกะหนังตะลุง

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเทคนิคการแกะหนังตะลุง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนัง โดยศึกษาองค์ประกอบของลวดลาย เทคนิค วิธีการแกะหนังตะลุง รวมไปถึงวัสดุที่เหมาะสมแก่การนำมาใช้กับเทคนิคการแกะหนังตะลุง โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

เนื้อหาของการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาและรวบรวมเทคนิค แนวคิด และกระบวนการออกแบบจากศิลปะการแกะหนังตะลุง โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ รวมถึงการบันทึกภาพ สรุปรตามประเด็น 3 หัวข้อ คือ 1) ศึกษาเทคนิคการแกะหนังตะลุง 2) ประยุกต์ลวดลายจากเทคนิคการแกะหนังตะลุง 3) วัสดุที่เหมาะสมแก่การนำมาใช้กับเทคนิคการแกะหนังตะลุง จากนั้นทำการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการประกอบด้วย 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะหนังตะลุง 2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แกะหนังตะลุงรักษ์คอน และ 3) พิพิธภัณฑสถานหนังตะลุงสุชาติทรัพย์สิน ที่ให้ข้อมูลหลักในเรื่องเทคนิคการแกะหนังตะลุง รูปแบบหนังตะลุงแต่ละประเภทในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และเรื่องราวที่นายหนึ่งนำมาใช้เป็นเรื่องเล่าประกอบการแสดง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเกี่ยวกับ 4 ประเด็น 1) เทคนิควิธีการแกะตัวหนังตะลุง 2) ลวดลายบนเครื่องแต่งกายของตัวละครในหนังตะลุง 3) เรื่องราวที่นายหนึ่งนำมาใช้เป็นเรื่องเล่าประกอบการแสดง และ 4) ศึกษาเรื่องผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่มีแนวคิดเชิงวัฒนธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกต โดยการบันทึกภาพ และสรุปรตามประเด็น เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยลงพื้นที่ไปยังกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการ บันทึกภาพขณะสัมภาษณ์ ขั้นตอนการทำตัวหนังตะลุงที่ละขั้นตอน และสรุปรตามประเด็น จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาสรุปความคิดเห็นแยกเป็นประเด็นตามที่กำหนดไว้

การออกแบบผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่สะท้อนอัตลักษณ์หนังตะลุง จำนวน 1 ชุด

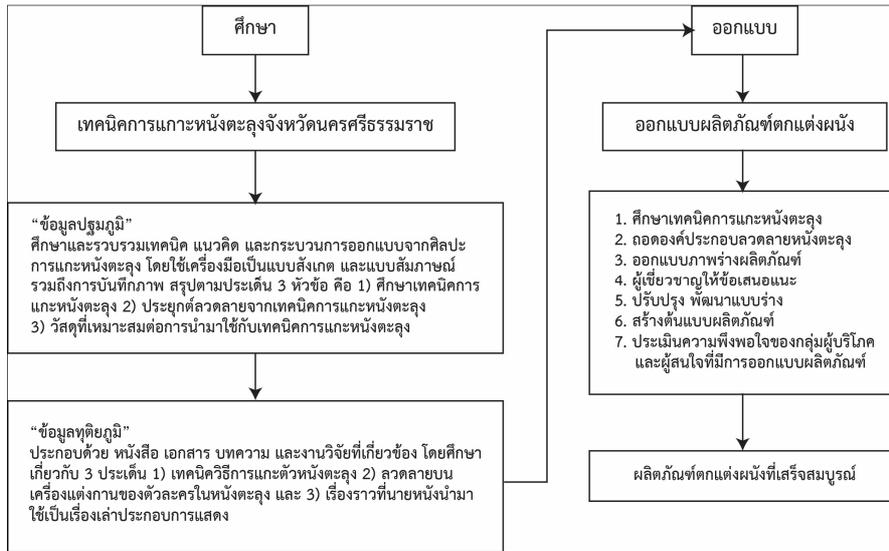
1. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์และสรุปรข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสังเกต ทำการบันทึกภาพ และพูดคุยสอบถาม สัมภาษณ์ กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และสรุปรเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์

2. ทำการออกแบบภาพร่างผลิตภัณฑ์ จัดวางรูปแบบลวดลาย (pattern) เพื่อทดลองด้านรูปทรง ด้านการใช้งาน และด้านความสวยงาม

3. ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย อาจารย์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และครูช่างด้านการแกะหนังตะลุง เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาแบบร่าง จากนั้นทำการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์

4. ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์หนึ่งตระกูลจากกลุ่มผู้บริโภค และกลุ่มผู้สนใจในผลิตภัณฑ์ตกแต่ง จำนวน 30 คน โดยทำการหาผลลัพธ์ของความพึงพอใจเป็นอัตรา ร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ (Percentage or Percent)

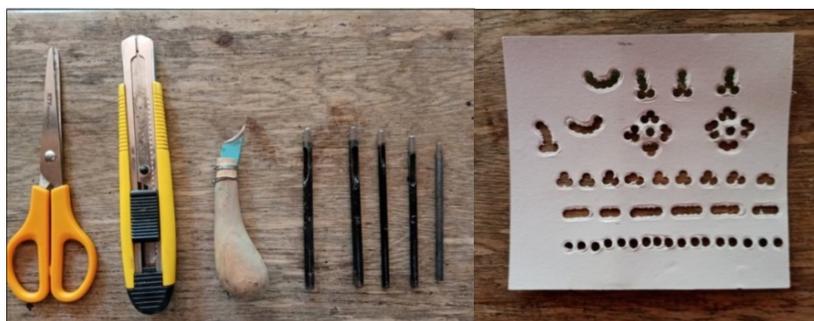
ภาพที่ 1 แผนภาพกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์
ที่มา: Rattanapan (2021)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษาเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูลจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูล ขั้นตอนที่สำคัญในการแกะหนึ่งตระกูล เพื่อให้เกิดลวดลาย จะเน้นการแกะ ด้วยวิธีการตอก การขุด ที่มีเครื่องมือสำคัญ ได้แก่ เขียงสำหรับรองแกะหนึ่ง ต้องเป็นไม้เนื้อแข็ง เนื้อเหนียว 1 อัน และเป็นแบบไม้เนื้ออ่อนเนื้อเหนียว 1 อัน มีดขุดชนิดปลายแหลม และชนิดแหลมมน ตัดตุ้ หรือมุก ซึ่งชื่อเรียกในแต่ละอันจะมีลักษณะแตกต่างกันไป โดยดูที่ลักษณะปากตัวตัดตุ้ เช่น มุกกลม มุกเหลี่ยม มุกโค้ง มุกตา มุกดอก มุกวงรี และมุกปากแบน เป็นต้น และค้อนสำหรับตอกมุก เขียงไม้หรือสับสำหรับจิ้มปลายมีดขุด หรือปลายปากมุก ซึ่งวิธีแกะ แบบกนก หรือตัวลายจะใช้มีดขุด การขุดจะใช้เขียงไม้เนื้ออ่อนรองหนึ่ง แล้วกดปลายมีดให้เลื่อนไปเป็นจังหวะตามตัวลายแต่ละตัวโดยไม่ต้องยกมีด ลายตัวใดใหญ่มีส่วนโค้งกว้างก็ใช้มีดปลายแหลมเล็ก ถ้าแบบตอนใดต้องทำเป็นดอกลายต่าง ๆ หรือเดินเส้นประ ก็ใช้มุกตอกตามลักษณะของปากมุกแต่ละแบบ การตอกมุกจะใช้ค้อนตอกโดยมีเขียงไม้เนื้อแข็งรองหนึ่ง หลังจากแกะตอกส่วนภายในของตัวรูปหนึ่งสำเร็จ ก็ใช้มีดขุดแกะหนึ่งตามเส้นรอบนอก

ภาพที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการแกะหนึ่ง และรูปแบบลวดลายที่เกิดจากเครื่องมือตัดตุ้
ที่มา: Rattanapan (2021)

1.2 ด้านการประยุกต์ลวดลายจากเทคนิคการแกะหนังตะลุง ตัวละครในหนังตะลุงมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นที่ทุกคนจำได้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับลวดลาย สี สัน และการสื่อสาร แยกออกเป็น 2 แนวทาง คือ 1) แนวคิดตัวละครในการแสดงหนังตะลุง มาจากบุคลิกภาพของตัวละครที่เป็นชั้นบรมครู เช่น ฤาษี พระอิศวร พระลักษมณ์ พระราม ตัวละครตัวเอก ตัวรอง เช่น ตัวพระ ตัวนาง เจ้าเมือง ราชนี เจ้าชาย เจ้าหญิง เป็นต้น และ ตัวตลกมาจากลักษณะของตัวตลกในหนังตะลุง เช่น ยอดทอง สีแก้ว หนูน้อย เท่ง นายโถ แจกจิ้ง พูน พาน สะหม้อ ขวัญเมือง เป็นต้น 2) แนวคิดความหลากหลายของเรื่องราวคำสอนทางพุทธศาสนาที่นายหนังนำมาใช้ประกอบการแสดงหนังตะลุง มาจากลักษณะมุ่งหมายเพื่อความบันเทิง และมีการสอดแทรกคติธรรมในการดำเนินชีวิต หรือมีการเปรียบเทียบความดีความชั่ว เป็นต้น

1.3 ด้านวัสดุที่สามารถนำมาใช้กับเทคนิคการแกะหนังตะลุง จากการเก็บข้อมูลกับผู้ผลิตผู้ประกอบการ ครูช่าง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมไปถึงหน่วยงานที่พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นครศรีธรรมราชเป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งศิลปหัตถกรรมในหลากหลายรูปแบบ มีศิลปหัตถกรรมชั้นสูงที่เก่าแก่มากมาย สร้างความภาคภูมิใจมาให้คนไทยตั้งแต่สมัยโบราณ ดังเช่นงานโลหะรูปพรรณประเภทเครื่องถม มีส่วนผสมของเงิน ทอง และทองแดง ซึ่งโลหะทองแดงมีส่วนผสมของทองแดงและนิกเกิล ซึ่งทองแดงกับนิกเกิลสามารถละลายเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน เกิดเป็นโลหะที่ผสม และมีความทนทานต่อการสึกกร่อน สามารถตีแผ่รูปทรงได้หลากหลาย โลหะผสมชนิดนี้ จึงมีประโยชน์มากในการนำมาแปรรูปเป็นรูปพรรณที่หลากหลาย

ภาพที่ 3 โลหะรูปพรรณทองแดง

ที่มา: P&P Thailand Company Limited (2014)

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่สะท้อนอัตลักษณ์หนังตะลุง สรุปลงเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นตอนที่ 1 นำผลที่ได้จากการประยุกต์ลวดลายด้วยเทคนิคการแกะหนังตะลุง ผสมผสานกับแนวคิดของศิลปะแบบมินิมอลลิสม์ จากการตัดทอนสิ่งที่มากเกินไปลง มาเป็นแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ 2 แนวคิด ดังนี้

1) แนวคิดตัวละครในการแสดงหนังตะลุง ผู้วิจัยถอดองค์ประกอบของลวดลายดั้งเดิมเป็นลวดลายกราฟิก โดยศึกษาจากแม่แบบลวดลายด้วยกรรมวิธีการผลิต เช่น การตอก ขุด ที่ประดับอยู่บนเครื่องแต่งกายของตัวละครหนังตะลุง ลดทอนรายละเอียดที่น้อยลง และจัดวางองค์ประกอบลวดลายให้เหมาะสมกับวัสดุ เน้นการใช้รูปทรงแบบที่เรียบง่าย

2) แนวคิดความหลากหลายของเรื่องราวคำสอนทางพุทธศาสนา ผู้วิจัยนำเรื่องราวที่นายหนังนำมาใช้ประกอบการแสดงหนังตะลุง ซึ่งหนังตะลุงยังมีการแสดงอยู่ในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ งานกำบัง งานขึ้นบ้านใหม่ และงานประจำปี เป็นต้น โดยการแสดงหนังตะลุงนั้นจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิง นายหนังที่ทำการแสดงจะมีการสอดแทรกคติธรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักทางพุทธศาสนาเข้าไปในเรื่องราวที่ทำการแสดง จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ครูช่าง กลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ จำนวน 15 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกแนวคิดประยุกต์ลวดลายจากเทคนิคการแกะหนังตะลุง เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนัง โดย 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.6)

เลือกแนวทางแรก คือ แนวคิดตัวละครในการแสดงหนังตะลุง และ 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 73.4) เลือกแนวทางที่สอง คือ แนวคิดความหลากหลายของเรื่องราวคำสอนทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นอัตราร้อยละในสัดส่วนที่มากกว่าอย่างชัดเจน โดยให้ข้อคิดเห็นว่า งานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้แนวคิดตัวละครหนังตะลุง ส่วนใหญ่ที่พบมักถอดลวดลายจากเครื่องแต่งกายของตัวละคร แต่การนำเรื่องราวที่นายหนังนำมาใช้ประกอบการแสดงยังไม่เคยเห็น ซึ่งนายหนังรุ่นเก่าจะใช้การสอดแทรกคติธรรมในเชิงพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต เช่น การเปรียบบุคคลสี่จำพวกเหมือนบัวสี่เหล่า จะต้องเรียนรู้ตน มีความเพียรพยายาม การคบหามิตร การคิดดีทำดี ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเรื่อง “บุคคลสี่จำพวกเหมือนบัวสี่เหล่า” มาเป็นแนวคิดในการถอดองค์ประกอบลวดลายด้วยเทคนิคการแกะหนังตะลุง

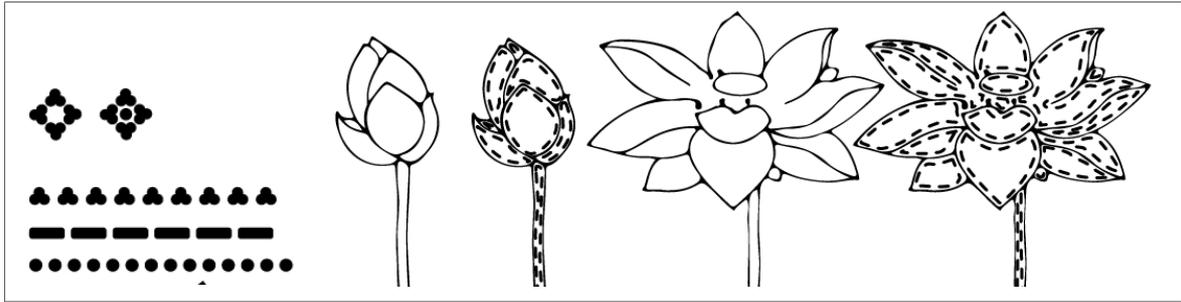

ภาพที่ 4 การเก็บข้อมูลภาคสนาม
ที่มา: Rattanapan (2021)

2.2 ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำผลสรุปแนวคิดในขั้นตอนที่ 1 มาถอดองค์ประกอบลวดลาย โดยการออกแบบภาพร่างบัวสี่เหล่า คือ บัวใต้น้ำ บัวตูม บัวแรกแย้ม บัวบาน นำจุดเด่นของแม่ลาย (motif) ด้วยกรรมวิธีการผลิตที่เกิดขึ้นจากการตอกด้วยตุ้ตู่ ลวดลายที่เกิดจากการตอกจะมีลักษณะคล้ายจุดกลมโค้งที่อยู่บนตัวหนัง ตอกซ้ำกันจะเป็นเส้นยาวและมน สามารถนำมาเรียงต่อกันหรือสลับไขว้กันก็ได้ตามเหมาะสม ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งชื่อผลงานว่า “ผลิตภัณฑ์บัวสี่เหล่าตกแต่งผนัง” เลือกใช้แผ่นทองแดง ซึ่งเป็นวัสดุสำเร็จรูปในระบบอุตสาหกรรม เพื่อการผลิตที่ง่ายต่อเทคนิคการตอก ลวดทอนขั้นตอนการทำแต่ยังได้อารมณ์ความรู้สึกหนังตะลุงอยู่ แนวทางออกแบบสีและวัสดุ แทนสีสามกษัตริย์ เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ได้แก่ สีเงิน หมายถึง การสร้างโดยใช้นวัตกรรมใหม่ สีทอง หมายถึง คุณค่าสง่างามที่เหนือกาลเวลา และสีทองแดง หมายถึง การต่อยอดสิ่งดีงามผสมผสานกันกับในอดีตสู่อนาคต

ภาพที่ 5 ออกแบบภาพร่าง
ที่มา: Rattanapan (2021)

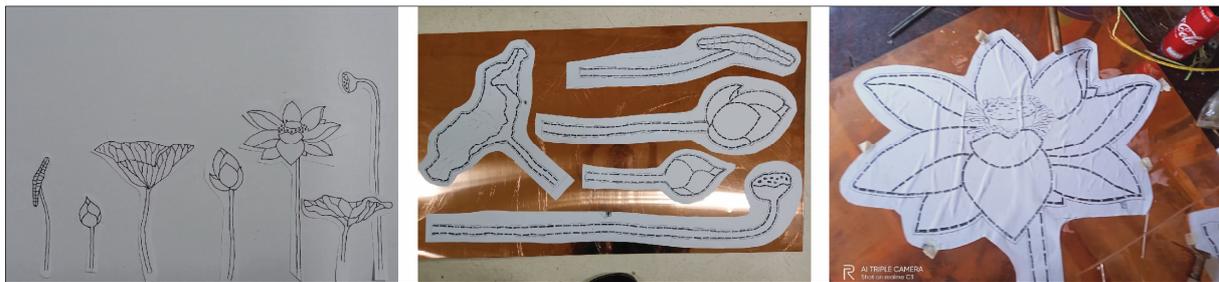
ภาพที่ 6 ออกแบบภาพร่าง
ที่มา: Rattanapan (2021)

2.3 ขั้นตอนที่ 3 สร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์บัวสีเหล่าตงแตงผั่ง มีกระบวนการสร้างต้นแบบ 3 กระบวนการ ดังนี้

1) กระบวนการสร้างแพทเทิร์น (pattern) รูปทรงผลิตภัณฑ์บัวสีเหล่าตงแตงผั่ง ผู้วิจัยสร้างแพทเทิร์นโดยใช้กระดาษขาว ขนาด 90 แกรม ตัดเท่าขนาดจริงตามรูปบัวที่ทำการออกแบบภาพร่างไว้ จากนั้นจัดวางลวดลายที่ต้องการให้ช่างตอกลงบนแผ่นทองแดง และเคาะร้อนให้แผ่นทองแดงนูนเพื่อการขึ้นรูปตามแบบที่ต้องการ และได้เป็นต้นแบบในการวางลายในส่วนอื่น ๆ

2) กระบวนการวางลายและตอกลวดลายผลิตภัณฑ์บัวสีเหล่าตงแตงผั่ง ขั้นตอนนี้ช่างจะนำแพทเทิร์นที่ได้ ไปทำการวางแบบลายลงบนแผ่นทองแดงที่เตรียมไว้ ใช้ความร้อนจากแก๊สในการทำให้แผ่นทองแดงอ่อนตัว เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีการทรงตัวที่เท่ากันทุกด้าน ทั้งนี้ ความร้อนยังสามารถตัดรูปทรงของดอกบัวที่ทำการร่างแบบไว้ได้ตามความต้องการ

3) กระบวนการเก็บรายละเอียด ทำการเก็บรายละเอียดด้วยการทำความสะอาดเขม่าควันจากแก๊ส โดยขัดด้วยลวดเงินเพื่อให้เกิดความมันวาว สามารถนำผลิตภัณฑ์บัวสีเหล่าตงแตงผั่ง ไปตกแต่งในสถานที่ต่าง ๆ ตามประโยชน์ใช้สอย เมื่อส่องไฟจากทางด้านหลัง จะสร้างเงาสะท้อนเหมือนการเล่นเงาในหนังตะลุง

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแพทเทิร์น (pattern) รูปทรงผลิตภัณฑ์
ที่มา: Rattanapan (2021)

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการวางลายและเคาะร้อนบนแผ่นทองแดง
ที่มา: Rattanapan (2021)

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการตอกลดลายบนแผ่นทองแดง
ที่มา: Rattanapan (2021)

ภาพที่ 10 ต้นแบบผลิตภัณฑ์บัวสี่เหล่าตกแต่งผนัง ขนาดกว้าง 1 เมตร ยาว 2 เมตร
ที่มา: Rattanapan (2021)

2.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคและผู้สนใจที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์หนึ่งตระกูล จำนวน 30 คน ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภคและผู้สนใจ ซึ่งผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 23 คน (คิดเป็นร้อยละ 76.7) มีความพึงพอใจต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์หนึ่งตระกูล และจำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.3) รู้สึกเฉย ๆ ต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์หนึ่งตระกูล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภค จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผลิตภัณฑ์ ความสอดคล้องกับแนวคิดเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูล 2) ด้านความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการใช้งานภายในสถานที่พักอาศัย และ 3) ด้านความเหมาะสมแข็งแรงของวัสดุ พบว่า

1) ด้านความสอดคล้องกับแนวคิดเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูล พบว่า เทคนิคการตอกหนึ่งตระกูลสะท้อนถึงอัตลักษณ์หนึ่งตระกูลได้อย่างชัดเจน ขั้นตอนการตอกลายบนโลหะทองแดง เพื่อเกิดลวดลาย ไกล่เคียงกับการตอกลวดลายด้วยเครื่องมือตุ้ตู่บนหนังวัว อีกทั้งโลหะทองแดง คือ วัสดุที่แทนสี สามกษัตริย์ที่สามารถสะท้อนถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2) ด้านความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการใช้งานภายในสถานที่พักอาศัย พบว่าวัสดุโลหะทองแดง มีความเหมาะสมกับการใช้เทคนิคการตอกหนึ่งตระกูลลงบนหนังวัวได้ใกล้เคียงที่สุด และเป็นวัสดุหลักในระบบอุตสาหกรรมที่ได้รับความนิยม เมื่อผสมผสานกับแนวคิดศิลปะแบบมินิมอลลิสม์ จากการตัดทอนสิ่งที่ไม่ให้น้อยลง เลือกรวดทอนกระบวนการจากกรรมวิธีการผลิตหนึ่งตระกูล โดยเลือกเพียงเทคนิคการตอกมาเป็นจุดเด่นของลาย และเมื่อติดตั้งผลงานสามารถจัดวางรูปทรงดอกบัวให้กระจายตัวตามหลักองค์ประกอบศิลป์ เพื่อให้แสงที่ส่องจากด้านหลังได้สร้างเงาสท้อนเหมือนการเล่นเงาในหนึ่งตระกูล “ผลิตภัณฑ์บัวสีเหล่า” สามารถสะท้อนถึงความเป็นวัฒนธรรมในงานหัตถอุตสาหกรรมได้อย่างลงตัว ในขณะที่เดียวกันยังดูหรูหรา สวยงาม สามารถนำไปประดับตกแต่งเพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับบ้านพักอาศัย โรงแรม หรือรีสอร์ทได้

3) ด้านความเหมาะสมแข็งแรงของวัสดุ โลหะทองแดง มีคุณสมบัติทนต่อแรงกระแทกทุกรูปแบบและมีความหลากหลายในการขึ้นรูป เพียงใช้ความร้อนเป็นตัวช่วยก็สามารถจัดแต่งรูปทรงหลากหลายได้ เช่น การตอก การฉลุ การเคาะร้อน การขัดเคลือบเงา จึงสามารถขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ได้อย่างอิสระ แม้โลหะทองแดงจะมีราคาสูง แต่เมื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ก็สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่าตัว หรือเพิ่มได้ตามราคาที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูลจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

ด้านเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูล การแกะรูปหนึ่งตระกูลถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ทำให้เกิดลวดลาย ซึ่งมีเครื่องมือสำคัญในการแกะ ได้แก่ เขียงสำหรับรองแกะ มีดขุดปลายแหลม และปลายมน ตุ้ตู่ หรือมุก สำหรับการตอก ซึ่งจะได้รูปแบบลวดลายที่มีลักษณะแตกต่างกันไป สอดคล้องกับ (NiiLaor, 2006) ที่กล่าวไว้ว่า การออกแบบลวดลายหนึ่งตระกูลบนผลิตภัณฑ์ หากต้องการสะท้อนอัตลักษณ์ลวดลายของหนึ่งตระกูล และประยุกต์กับความงดงามของลวดลายแบบไทย จำเป็นต้องมีเครื่องมือสำคัญในการสร้างสรรค์ลวดลาย เพื่อให้เกิดลวดลายใหม่ที่สวยงาม และร่วมสมัย ส่วนด้านการประยุกต์ลวดลายจากเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการแกะหนึ่งตระกูล ทั้งลวดลาย สีสันท และการสื่อความหมาย ผู้วิจัยสรุปได้ 2 แนวคิด คือ แนวคิดลวดลายจากตัวละครในการแสดงหนึ่งตระกูล มาจากบุคลิกภาพของตัวละคร และแนวคิดเรื่องราวที่นายหนึ่งนำมาใช้ประกอบการแสดงหนึ่งตระกูล จากการศึกษานวนคิดคำสอนหรือความหลากหลายของเรื่องราวที่นายหนึ่งนำมาใช้ประกอบการแสดง ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความสนใจมากที่สุด โดยให้ข้อคิดเห็นว่า งานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้แนวคิดตัวละครในการแสดงหนึ่งตระกูล ส่วนใหญ่ที่พบมักถอดลวดลายจากเครื่องแต่งกายของตัวละคร แต่การนำเรื่องเล่าที่นายหนึ่งนำมาใช้ประกอบการแสดงยังไม่เคยเห็น ซึ่งนายหนึ่งรุ่นเก่าจะใช้การสอดแทรกคติธรรมในเชิงพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต

และด้านวัสดุที่สามารถนำมาใช้กับเทคนิคการแกะหนังตะลุง จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการ และครูช่าง พบว่า โลหะทองแดง สามารถนำมาแปรรูปเป็นรูปพรรณที่หลากหลาย และยังเป็นวัสดุที่ได้รับความนิยมในระบบอุตสาหกรรม เพราะง่ายต่อการผลิตด้วยเทคนิคการตอก ฉลุ เคาะร้อน ชัด เคลือบเงา สอดคล้องกับ (Suksikarn, 2021) ได้ศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะภาพแกะหนังตะลุง เพื่อออกแบบเครื่องประดับถนอมคร โดยศึกษาลวดลายศิลปะภาพแกะหนังตะลุง วิเคราะห์ประเด็น ลวดลาย สี สัน การสื่อความหมาย และสรุปออกมาเป็น 3 แนวทาง คือ 1) หูหრა จากบุคลิกภาพลักษณะของตัวหนังตะลุงชั้นครุ 2) ตลก มาจากลักษณะตัวตลกในหนังตะลุง และ 3) หลากหลาย มาจากลักษณะของศิลปะภาพแกะหนังตะลุงที่ใช้ประดับตกแต่ง และสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้วัสดุเป็นเงิน มาออกแบบเป็นเครื่องประดับถนอมคร ในส่วนของการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่สะท้อนอัตลักษณ์หนังตะลุง สามารถสรุปได้ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง การประยุกต์ลวดลายจากเทคนิคการแกะหนังตะลุงโดยผสมผสานกับแนวคิดของศิลปะแบบ มินิมอลลิสม์ การตัดทอนสิ่งที่มากให้น้อยลง สอดคล้องกับ (Prasertsak, & Kruafa, 2019) กล่าวว่า มินิมอลลิสม์เป็นแนวคิดใหม่สำหรับการออกแบบร่วมสมัย เป็นการตัดทอนสิ่งที่มากให้น้อยลง เหมือนทำน้อยแต่ได้มาก สร้างความร่วมมือให้กับผลิตภัณฑ์ด้านหัตถอุตสาหกรรม ขั้นตอนที่สอง การถอดองค์ประกอบลวดลาย ผู้วิจัยตั้งจุดเด่นของแม่ลาย ด้วยกรรมวิธีการผลิตที่เกิดขึ้นจากลักษณะการตอกด้วยตุ้ตู่ ลวดลายที่เกิดจากการตอก จะมีลักษณะคล้ายจุดกลมโค้งที่อยู่บนตัวหนัง ลักษณะการขุดด้วยมีดปลายแหลม หรือมีดปลายมน มีลักษณะคมเป็นเส้นตรงยาว สามารถนำมาเรียงต่อกัน หรือสลักไขว้กันก็ได้ตามเหมาะสม ผู้วิจัยนำคติธรรมของพระพุทธเจ้า เรื่องบัวสี่เหล่า เลือกใช้แผ่นทองแดง ซึ่งเป็นวัสดุสำเร็จรูปในระบบอุตสาหกรรม เพื่อการผลิตที่ง่ายต่อเทคนิคการตอกตามแนวทางออกแบบสีและวัสดุ แทนสีสามกษัตริย์เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ได้แก่ สีเงิน หมายถึง การสร้างโดยใช้นวัตกรรมใหม่ สีทอง หมายถึง คุณค่าสง่างามที่เหนือกาลเวลา และสีทองแดง หมายถึง การต่อยอดสิ่งดีงามผสานกันกับในอดีตสู่อนาคต โดยใช้ชื่อผลงาน “ผลิตภัณฑ์บัวสี่เหล่าตกแต่งผนัง” ขั้นตอนที่สาม การทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์บัวสี่เหล่า ตกแต่งผนังตอกลวดลายจากเทคนิคการตอก ประยุกต์แนวคิดศิลปะการแกะหนังตะลุง มีขั้นตอนการสร้างต้นแบบ 3 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการสร้างแพทเทิร์น (pattern) รูปทรงผลิตภัณฑ์บัวสี่เหล่าตกแต่งผนัง 2) กระบวนการวางลายและตอกลวดลายผลิตภัณฑ์บัวสี่เหล่าตกแต่งผนัง 3) กระบวนการเก็บรายละเอียด และขั้นตอนที่สี่ การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค และผู้สนใจที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของศิลปะการแกะหนังตะลุง จำนวน 30 คน ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภคและผู้สนใจ จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผลิตภัณฑ์ความสอดคล้องกับแนวคิดศิลปะการแกะหนังตะลุง 2) ด้านความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการใช้งานภายในสถานที่พักอาศัย 3) ด้านความเหมาะสมแข็งแรงของวัสดุ สอดคล้องกับ (Jummual, 2015) ได้ทำการศึกษาศิลปะการแสดงโนราเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งภายในที่อยู่อาศัย และมีขั้นตอนการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค โดยพิจารณาในเรื่องของความสอดคล้องกับแนวคิด ความเหมาะสมกับการใช้งานและสภาพแวดล้อม ความแข็งแรงทนทานของวัสดุ และ (Sengna, 2021) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ คือ ต้องสัมพันธ์กับชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้องประกอบด้วย 4 ประการ 1) ประโยชน์ใช้สอย 2) ความงามทางศิลปะ 3) คุณสมบัติและวัสดุและเศรษฐกิจ และ 4) ออกแบบอย่างมีวัฒนธรรม

การออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังที่สะท้อนอัตลักษณ์หนังตะลุง ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนจดจำได้ถึงเอกลักษณ์อันเป็นเรื่องราวของหนังตะลุง ซึ่งการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังในครั้งนี้ ตรงตามปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ 4 ประการ คือ 1) ด้านประโยชน์ใช้สอย เป็นการออกแบบมาจากความมุ่งหวังที่จัดวางรูปแบบจากหน้าที่ เพื่อความมุ่งหมายในการใช้งาน 2) ความงามทางศิลปะ นำรูปแบบลวดลายจากเทคนิคแกะหนังตะลุงมาผสมผสานกับเรื่องราวที่นายหนังนำมาใช้ประกอบการแสดงหนังตะลุงเกี่ยวกับคติธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เรื่องบัวสี่เหล่า ถอดองค์ประกอบและจัดวางลวดลายบนวัสดุเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนัง 3) คุณสมบัติของวัสดุและเศรษฐกิจ โลหะทองแดง คือ วัสดุที่นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนัง ได้วิเคราะห์จากการ

สัมภาษณ์ และทำการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ตรงด้านเทคนิค และกระบวนการทำผลิตภัณฑ์จากหนังตะลุง สอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคที่สนใจในผลิตภัณฑ์ตกแต่ง สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ และ 4) ออกแบบยังมีวัฒนธรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งผนังในครั้งนี้ ใช้กระบวนการออกแบบซึ่งดึงเอาเทคนิคการตอกหนังตะลุงมาใช้บนแผ่นทองแดง เป็นการสื่อสารเรื่องราวของรูปแบบลวดลายได้อย่างลงตัว และชัดเจน ถือเป็น การเชื่อมต่อระหว่างความเป็นดั้งเดิม และความร่วมสมัย ผ่านเทคนิควิธีการทำ สู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์บัวสี่เหลี่ยมตกแต่งผนัง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

การศึกษาและสำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาค สามารถนำมาเป็นแนวคิดในการทำงานศิลปะและการออกแบบให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ถ่ายทอดผลการวิจัยสู่ชุมชน นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบงานหัตถอุตสาหกรรมให้เกิดรูปแบบใหม่ เพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ อุตสาหกรรมจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด นักวิชาการ และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

References

- Jummual, S. (2015). The Study of Nora Performance for Interior Decorating Product Design. *Art and Architecture Journal Naresuan University*. 6(2), 120-132. (in Thai)
- Niilaor, O. (2006). *The Shadow Puppet Pattern Design in Partition for Local Material Product Development for Thepa Taro Wood Craving Cluster*. (Master of Art Degree). Chandrakasem Rajabhat University, Fine Arts (Applied Art Design). (in Thai)
- Prasertsak, S. & Kruafa, P. (2019). Influence of Minimalism to Thai Alphabet Design. *The 11th NPRU National Academic Conference; Nakhon Pathom Rajabhat University*. 11 – 12 July 2019. (in Thai)
- Promthep, O., Sisuantang, S. & Suppanno, W. (2017). The Learning Process and Instruction of Shadow Puppet Show in Songkhla Province. *Kasetsart journal of social sciences*, 8(3), 623-635. (in Thai)
- P&P Thailand Company Limited. (2014). *Copper Metal*. Retrieved 2021, May 25, from <https://pandpsteel.co.th/allproducts/plate/> (in Thai)
- Rattanapan, C., Sarasit, S. & Amornrat, P. (2010). Lamp Design Based on Integration of Pottery and Shadow Puppet Engraving Art. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal ; J.MRU*. 4(2) 17-23. (in Thai)
- Rattanapan, C. (2022). The Creating Process of Nielloware to Decorate Nakhon Sri Thammarat Lygodium Basketry. *Narkbhutparitat Journal*, 14(2), 35-48. (in Thai)
- Sengna, K. (2021). Khmer Pattern in Northern Product Design. *Humanities and Social Science Journal Udon Thani Rajabhat University*, 10(1), 73-90. (in Thai)

Suksikarn, R. (2014). Talung Lamp. *Veridian E-Journal, Humanities, Social Sciences and Arts Edition*, 7(3), 1325-1339. (in Thai)

Suksikarn, R. (2021). The Application of Shadow Puppet Engraving Art in Nakhon Basketry Design. *Journal of Architecture, Design, and Construction Maha Sarakham University*, 3(3), 13-31. (in Thai)

ผู้เขียน

อาจารย์ชัชวาลย์ รัตนพันธุ์

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280

E-mail : chatchawal_rat@nstru.ac.th

อาจารย์ดวงรัก รัตนพันธุ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280

E-mail: tuangrak_vej@nstru.ac.th

อาจารย์เมธิรา ไกรนที

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280

E-mail: maytira_kri@nstru.ac.th

อาจารย์ชญญาภัค ไชยพรรณ

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280

E-mail: chanyaphak_cha@nstru.ac.th

